

národní
úložiště
šedé
literatury

Malá hlava, hodně masa, správná Inářská kapří rasa – kapr Inářský modrák by letos oslavil sto let

Taussiková, Jitka
2021

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-538236>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 17.07.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Tisková zpráva
16. prosince 2021

Malá hlava, hodně masa, správná lnářská kapří rasa – kapr lnářský modrák by letos oslavil sto let

Lnářský modrák byl poprvé veřejnosti představen v květnu roku 1921 a po celá dvě desetiletí okouzloval na vánočních trzích. Vyznačoval se menší hlavou, zavalitým tělem, chutným masem a namodralým zabarvením tenké kůže v důsledku minimálního množství podkožního tuku. Byl vyšlechtěn Theodorem Mokrým na Lnářsku, území proslulém bohatou rybníkářskou tradicí.

Sbírkový fond Národního zemědělského muzea skrývá nepřeberné bohatství badatelských skvostů. K nejzajímavějším z nich patří osobní fond Theodora Mokrého (1857–1945), proslulého lesnického a rybníkářského odborníka, spoluzakladatele Hydrobiologické stanice Lnáře a pedagoga ČVUT.

Theodor Mokrý převzal správu lesního a rybníčního hospodářství lnářského velkostatku v roce 1891. Počátek jeho působení doprovázela nákazová katastrofa jím spravovaných rybníků, a musel proto dovážet některé chybějící násady kaprů z Bavorska. *„Mokrý si povšiml ojedinělých plůdků lysého kapra zvláštního namodralého zabarvení a začal s jejich cíleným výběrem (na jednoho modráčka připadalo zhruba 2 000 plůdků běžného druhu). Následovalo 14 let pečlivého šlechtění,“* říká kurátorka Národního zemědělského muzea Jana Jakubská. Lnářský modrák byl poprvé představen na celostátní hospodářsko-lesnické výstavě v Praze ve dnech 12.–17. května roku 1921.

Lnářský modrák okouzloval účastníky vánočních trhů po celá dvě desetiletí. Jednalo se o plemeno hladkého kapra, jehož vlastnosti výstižně shrnuje známý citát: „Malá hlava, hodně masa, správná lnářská kapří rasa.“ Vyznačoval se menší hlavou, zavalitým tělem, chutným masem a namodralým zabarvením tenké kůže v důsledku minimálního množství podkožního tuku.

Tento druh kapra zdomácněl i na jiných rybníčních hospodářstvích, kde jeho vlastnosti upravovali tamější šlechtitelé. Na lesnicko-lovecké výstavě v Brně roku 1924 představil hrabě František Harrach veřejnosti šlechtitelskou produkci velkomeziříčské rybníkářsko-hydrologické stanice. Mezi nimi se vyskytovala i genetická modifikace lnářského kapra vyznačující se černým zabarvením kůže.

Od 50. let 20. století byl lnářský kapr postupně vytlačován z chovu. Nedostatek násadových ryb po druhé světové válce, rozvoj mechanizace, nové přístupy a nezájem odborných

pracovníků v nově utvářených rybářských firmách vedly k postupnému zániku tohoto plemene kapra. V roce 1980 ve středisku Státního rybářství Blatná – Lnáře získali při výběru mladých generačních ryb několik jedinců připomínajících lnářského modráka. Tyto vybrané ryby se však nedostaly na výtěr, a tak skončila snaha o jeho postupné navrácení. Kříženci lnářského kapra se pravděpodobně udrželi po stejnou dobu i v místech jeho zahraničního exportu. Ještě v polovině 90. let 20. století je dochována zpráva z výmarské restaurace U slona, kde byl pod názvem kapr na modro předkládán smažený kapr s namodralým zbarvením hřbetu. Jeho původ byl spojen s vývozem lnářského modráka do této oblasti ve 40. letech 20. století.

K současnému chovu ryb se řadí také péče o další hospodářsky významné ryby, včetně druhů zařazených mezi genetické zdroje. Ministerstvo zemědělství založilo v roce 1996 Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat podporující uchovávání genetických zdrojů původních plemen. Odborným garantem uchování a využití genetických zdrojů ryb je Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Problematika šlechtění a plemenitby hospodářsky využívaných ryb spadá do gesce Rybářského sdružení České republiky. V současné době uchovávají zdroje jedenáct nízkoužitkových plemen kapra, jsou to například - Žďárský lysec, Žďárský šupináč, Jihočeský kapr šupinatý, Mariánskolázeňský kapr šupinatý, Milevský lysec, Jihočeský lysec, Telčský lysec, Pohořelický lysec a Třeboňský šupináč.

Valné shromáždění Organizace spojených národů vyhlásilo rok 2022 Mezinárodním rokem řemeslného rybolovu a akvakultury (IYAFA 2022).

Národní zemědělské muzeum je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem zemědělství. Zabývá se zejména tematikou zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zahradnictví, potravinářství, zpracování zemědělských produktů, vývoje venkova a kulturní krajiny. Národní zemědělské muzeum má kromě hlavní výstavní budovy v Praze také dalších pět poboček – Čáslav, zámek Kačina, zámek Ohrada, Valtice a nově otevřené muzeum v Ostravě. Jednotlivé pobočky jsou zaměřeny tak, aby svou vědecko-výzkumnou, akviziční a prezentační činností komplexně pokrývaly zemědělství a jeho příslušné obory v celé šíři. Muzeum nabízí řadu lektorských programů a každoročně pořádá několik desítek tematických akcí pro veřejnost.

Více na www.nzm.cz.

Jitka Taussiková
tisková mluvčí
Národní zemědělské muzeum
Tel.: 604 867 970
tiskove@nzm.cz